

Finansdepartementet

Fagersta kommuns remissvar – En god kommunal hushållning

God ekonomisk hushållning

Utredningen föreslår:

-Ett program för god kommunal hushållning antas: (förslag i bilaga 2)

Ska innehålla en långsiktig plan på tio år och skall innefatta även bolag. Mål och riktlinjer ska minst anges för årets resultat, soliditet inkl. ansvarsförbindelse, självfinansieringsgrad av investeringar och låneskuld.

Målens konsekvenser för verksamheten skall beskrivas, där effektivitet och dimensionering framgår.

Riktlinjer skall anges för tillåten risk vid placering och upplåning samt ändamål och hantering av en eventuell resultatreserv.

Programmet får även innehålla andra ställningstaganden så som planering, uppföljning eller resultatshantering för nämnder.

Svar från Fagersta kommun:

Fagersta kommun ställer sig positiv till förslaget. En långsiktig planering blir allt viktigare och förslaget ser till att flera viktiga faktorer sätts i fokus. Kommunen ställer sig dock frågande till om programmets längd och frekvensen av uppdatering ska regleras i lag. Programmets syften kan uppnås även om längden och tidpunkt för uppdatering tillåts variera. En plan för tio år kan behövas justeras med tätare intervall än varje mandatperiod utifrån lokala förutsättningar.

Ekonomi i balans

Utredningen föreslår:

a) Balanskravet behålls men förtydligas och skärps. Budget skall upprättas så att balanskravsresultatet är positivt. Möjlighet till undantag från balanskravet utifrån synnerliga skäl tas bort. Undantag från balanskravet får endast ske vid en stark finansiell ställning. (Definition: soliditet över 50% och tre senaste årens investeringar skall vara finansierade med egna medel)

b) Negativa balanskravsresultat ska som huvudregel regleras inom tre år, tiden får förlängas till sex år vid särskilda skäl. Som särskilda skäl anges till exempel stora oförutsedda engångskostnader (katastrof).

c) Två nya justeringsposter i balanskravsutredningen införs.

Exploateringsbidrag, investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar och ökning/minskning av pensionsförpliktelser till följd av ändring av livslängdsantaganden eller diskonteringsränta.

d) En resultatreserv införs för ökad flexibilitet i förhållande till balanskravet och som ökat incitament till ökad framförhållning och god kommunal hushållning.

För resultatreserven uppställs vissa krav:

- Reservering får göras om kommunen har en positiv soliditet
- Det får inte finnas negativa balanskravsresultat från tidigare år att reglera
- Reservering får ske med det belopp som överstiger ett resultat på minst två procent av skatter, statsbidrag och utjämning
- Resultatreserven får högst uppgå till fem procent av skatter, statsbidrag och utjämning
- Reserverade medel får användas för ändamål som fastställs i programmet för god kommunal hushållning.

Svar från Fagersta kommun:

Fagersta ställer sig positiva till att balanskravet behålls. Fagersta kommun anser att synnerliga skäl ska finnas kvar, då lokala förutsättningar är olika och kommunen ser en risk att möjligheterna att genomföra ekonomiskt sunda omställningar minskar.

Definitionen av stark ekonomisk ställning är för snäv. Kravet på att de senaste tre årens investeringar är finansierade med egna medel är för högt ställt. Detta är väldigt beroende på i vilken fas varje kommun är i med hänsyn till demografi och andra förutsättningar. En kommun som Fagersta som i flera år har varit obelånad och med hög soliditet kan vara i behov av upplåning för vissa strategiska investeringar, men kommer även fortsatt att ha en bra soliditet. Om kommande kapitalkostnader är finansierade borde detta vara tillräckligt. Nya justeringsposter i balanskravsutredningen kopplade till pensionsskulden bedöms vara rimliga. En resultatreserv ställer vi oss positiva till.

Konjunkturutjämning

Utredningen förslår:

- a) Resultatutjämningsreserv (RUR) bör inte bli obligatorisk och ska istället avvecklas succesivt. Det skall inte längre vara möjligt att reservera medel till RUR. Möjlighet kvarstår att använda medel från RUR under en övergångsperiod på tio år.
- b) En statlig inkomstgaranti vid kraftig konjunkturedgång införs för att skydda välfärden. Skall vara ett regelstyrt system som innebär att staten garanterar en lägsta nivå för skatteunderlagsutvecklingen i kommuner och regioner vid djupare lågkonjunktur. Utformas som en riksdagsbunden princip om lämnande av garantibidrag.

Svar från Fagersta kommun:

Fagersta kommun tillämpar inte RUR och har inga synpunkter på en avveckling. Den statliga inkomstgarantin vid kraftig konjunkturedgång är ett bra förslag som kan ersätta riktade statsbidrag och skapar bättre planeringsförutsättningar för kommunen.

Budget, räkenskaper och uppföljning

Utredningen föreslår:

- a) Innehållet i budgeten utvecklas och ges en tydlig koppling till programmet för god kommunal hushållning. Ska innehålla en plan för verksamheten på 1 år och en plan för ekonomin på 3 år. Planerna för verksamheten och ekonomi ska innehålla mål för respektive planperiod. Målen för planperioden ska utgå från programmet för god kommunal hushållning.
- b) Budgetens innehåll ska korrespondera mot innehållet i årsredovisningen och innehålla: resultat och balansräkning, balanskravsutredning, kassaflödesanalys, en sammanställning av budgeten för den löpande verksamheten och investeringsverksamheten.
- c) Budgeten ska innehålla en samlad bedömning av ekonomin för den kommunala koncernen. Ska överensstämja med den grupp som omfattas av kravet på sammanställda räkenskaper. En samlad bedömning innebär till exempel att göra en uppskattning resultat, soliditet och låneskuld.
- d) En reviderad budget ska fastställas vid ofinansierade beslut om kostnader eller utgifter under löpande budgetår. Det gäller kostnader/utgifter som inte ryms inom budgeterat balanskravsresultat. Reviderad budget krävs inte för kostnader/utgifter som inte leder till en förändring av budgeterat resultat.
- e) Årsredovisningen – kraven kopplas till fullmäktiges godkännande skärps. Ett godkännande förutsätter att resultat- och balansräkningen är rättvisande.
- f) Revisorerna ska uttala sig i revisionsberättelsen. Revisorerna ska ta ställning till om resultat- och balansräkningen är rättvisande. Kan utgöra underlag inför fullmäktiges ställningstagande i frågan.
- g) Beslut om godkännande av årsredovisningen ska kunna prövas i domstol.
- h) Delårsrapporten tidigareläggs och ska minst omfatta räkenskapsårets första tre månader. Delårsrapporten ska överlämnas till fullmäktige och revisorer senast i juni.
- i) Delårsrapporten förenklas och ska endast innehålla en resultaträkning. Krav på förenklad förvaltningsberättelse och balansräkning tas bort.
- j) Kravet på revisorernas utvärdering av delårsrapporten tas bort. Det blir frivilligt.
- k) Åtgärdsplan vid betydande budgetavvikelser. Fullmäktige skall besluta om åtgärdsplan. Vad betydande avvikelse innebär kan definieras i programmet för god kommunal hushållning.

Svar från Fagersta kommun:

Budget (a-c)

Fagersta kommun ställer sig bakom förslagen gällande budgetens utformning.

Reviderad budget (d)

Kommunen avstyrker utredningens förslag. Kommunen anser att balanskravet i kombination med krav på att beslut ska vara finansierade räcker och avstyrker därför förslaget om att en reviderad budget ska fastställas vid ofinansierade beslut om kostnader eller utgifter under löpande budgetår.

Årsredovisning (e-g)

Kommunen avstyrker utredningens förslag att årsredovisningen får godkännas om resultaträkning och balansräkning är rättvisande och föreslår istället att krav bör införas på att fullmäktige beslutar att årsredovisningen i sin helhet ska godkännas samt att resultat- och balansräkning ska fastställas av fullmäktige. Kommunen avstyrker utredningens förslag om att fullmäktige ska motivera sitt beslut om godkännande av årsredovisningen. Detta behövs endast om fullmäktige går emot revisorernas förslag.

Delårsrapport (h-j)

Kommunen avstyrker förslaget om att tidigarelägga delårsrapporten. Delårsrapporten enligt förslaget kommer i praktiken endast att omfatta ett kvartal eller en tertial, vilket påverkar relevansen. Om dagens krav på förenklad förvaltningsberättelse och balansräkning därutöver tas bort anser kommunen att fullmäktiges möjligheter att följa verksamhet och ekonomi försämrars. Delårsrapporten fyller också en intern kontrollfunktion som förberedelse inför årsredovisningen och som avstämning av balansräkningen. Kommunen föreslår istället att fullmäktige tar del av en eller flera ordinarie budgetuppföljningsrapporter, och att delårsrapport upprättas på samma sätt som idag.

Tillämpning och regelefterlevnad

Utredningen föreslår:

- a) Den kommunala revisionen får utökat uppdrag att granska regelefterlevnaden inom ekonomisk förvaltning. De får ett särskilt uppdrag att följa negativa balanskravsresultat och användning av särskilda skäl i revisionsberättelsen. Tydligare krav på motivering från fullmäktige vid anmärkning från revisorerna.

Svar från Fagersta kommun:

Kommunen avstyrker utredningens förslag att revisorerna ska följa negativa balanskravsresultat och användning av särskilda skäl för att återställa negativa balanskravsresultat över längre tid än tre år. Kommunen ser en risk att det kan leda till otydlighet i vad som uppfattas som revisionens respektive styrelsens funktion i styrningen av kommunen.

- b) Krav införs på att publicera revisionsberättelser samt de sakkunnigas rapporter på kommunens webbplats.

Svar från Fagersta kommun:

Tillämpas av kommunen idag och kommunen tillstyrker utredningens förslag.

c) Processen kring ansvarsprovning. Krav införs på att behandling av årsredovisning, revisionsberättelse och ansvarsprovningen i fullmäktige ska ske samlat vid samma tillfälle.

Svar från Fagersta kommun:

Tillämpas av kommunen idag och kommunen tillstyrker utredningens förslag.

d) Sanktioner eller tillsyn införs inte. Möjligheten till ansvarsutkrävande bör förstärkas inom ramen för det befintliga systemet med en kommunal revision och domstolsprovning av kommunala beslut.

Svar från Fagersta kommun:

Fagersta kommun tillstyrker utredningens förslag att inte införa sanktioner eller tillsyn.

e) Vägledning och stöd bör ges i ökad utsträckning och omfatta generell rådgivning avseende tillämpning av bestämmelser inom den ekonomiska förvaltningen.

f) En central statlig funktion för vägledning och stöd samt nationell uppföljning bör inrättas.

Svar från Fagersta kommun:

Kommunen avstyrker utredningens förslag om ett vägledning och stöd bör ges av en statlig myndighet, bland annat då kommunen anser att vägledning och stöd redan finns att tillgå exempelvis genom Sveriges Kommuner och Regioner.

g) Nationell uppföljning. En nationell löpande uppföljning av ekonomin och tillämpningen av bestämmelserna om ekonomisk förvaltning i sektorn bör införas.

h) Insamling av statistik föreslår kompletteras utifrån utredningens förslag i övrigt. Uppgifter om balanskravsutredning, resultatreserv, särskilda skäl och start finansiell ställning etcetera Statistiken behöver anpassas för att följa utvecklingen av ekonomin i kommuner och regioner. Insamling av fler uppgifter behövs i vissa avseenden medan andra uppgifter kan rensas bort. SCB samt kommuner och regioner har ett gemensamt ansvar för att statistiken håller hög kvalitet.

Svar från Fagersta kommun:

Inrapporteringen är redan idag resurskrävande. Om några tillkommande uppgifter ska lämnas är det viktigt att dessa bidra till en effektivare ekonomistyrning.

h) Ett utgiftstak eller ett lånetak för kommunsektorn bör inte införas då det innebär ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen och skulle kräva större, institutionella förändringar.

Svar från Fagersta kommun:

Fagersta kommun håller med om att utgiftstak eller lånetak inte ska införas.